

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Concilia Galliæ Narbonensis

Baluze, Etienne

Parisiis, 1668

XXIV. Acta Concordiæ initæ inter Guillelmum de Broa Archiepiscopum
Narbonensem & Amalricum Vicecomitem operâ Raimundi Episcopi
Biterrensis & Guidonis Fulcodij anno MCCLI. Ex archivo Archiepiscopi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14646

bonum dederat responsum. Actum est hoc Narbonæ, in curia prædicta, II. Nonas Decembris, anno Domini M C C L I. in præsentia & testimonio P. Raimundi Bedocij Vicarij curiæ Domini Archiepiscopi, B. de Capitolio Presbyteri, Johannis de Cruce Diaconi, B. de Bagis Jurisperiti, Stephani Bernardi. Et ad majorem horum omnium firmitatem sigilla nostra præsentibus duximus apponenda.

 X X I V.

Acta Concordiæ initæ inter Guillelmum de Broa Archiepiscopum Narbonensem & Amalricum Vicecomitem operâ Raimundi Episcopi Biterrensis & Guidonis Fulcodij anno M C C L I.

Ex archivo Archiepiscopi Narbonensis.

A N N O Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo primo, regnante Rege Lodoyco, x i. Kal. Julij. Notum sit universis quod cum Dominus R. Dei gratia Biterrensis Episcopus & Guido Fulcodius venissent Narbonam, super quæstionibus & rancuris quæ inter venerabilem Patrem Dominum G. Dei gratia Narbonensem Archiepiscopum & virum nobilem Dominum A. Nabonensem Vicecomitem vertebantur, juxta formam sibi traditam & concessam & laudatam à partibus processuri, comparuerunt coram eis dictus Dominus Vicecomes & Bernardus Guitardi procurator, ut dicebat, Domini Archiepiscopi memorati. Dictus verò Dominus Vicecomes procuratorem suum constituit Bernardum

Trafvila Jurisperitum in omnibus & ad omnia explicanda coram dictis Domino Episcopo & Guidone quæ idem Dominus Vicecomes facere deberet vel posset præsentialiter coram eis, quæ per eundem procuratorem fierent, vel cum eo, rata se habiturum promittens. Hujus rei sunt testes Fredolus de sancto Johanne Archidiaconus Agathensis, Guido Caputporci, Guillelmus Bartholomei, Ermengaudus de Podio, Guillelmus Duranti Canonicus Magalonensis, Guiraudus Catalani, Guillelmus de Boiano, & ego Stephanus de sancta Maria publicus Biterris Notarius, qui mandatus hæc scripsi. Et in eadem die prædictus Dominus Narbonensis Archiepiscopus procuratorem suum constituit Magistrum Bernardum Guitardi Canonicum sancti Affrodisij Biterrensis in omnibus & ad omnia explicanda coram dictis Domino Episcopo & Guidone quæ idem Dominus Archiepiscopus facere deberet vel posset præsentialiter coram eis, quæ per eundem procuratorem fierent, vel cum eo, rata se habiturum promittens. Et interfuerunt testes Guillelmus Petri de Narbona, Raimundus Petri, Petrus Raimundi Bedocij, Bernardus Amorosij, & ego Stephanus de sancta Maria publicus Biterris Notarius, qui mandatus hæc scripsi.

Anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo primo, Rege Lodoyco regnante, VI I. Kal. Julij. Notum sit universis quod cum Pater venerabilis Dominus G. Dei gratia Narbonensis Archiepiscopus in virum nobilem Dominum Amalricum Vicecomitem Narbonensem ex causis variis excommunicationis tulisset sententiam seu sententias, quas idem nobilis se appellatione legitima prævenisse dicebat; tandem in præsentia virorum nobilium Dominorum Guidonis & Hervei de Caprora

fratrum & Militum, ac Domini Philippi Thesaurarii Ecclesie beati Hilarii Pictaviensis, in Dominum R. Dei gratia Tholosanum Episcopum amicabiliter convenerunt. Sanè dicto negotio per eundem Dominum Tholosanum Episcopum minimè terminato, placuit Domino Archiepiscopo & Domino Vicecomiti supradictis in locum ejusdem Domini Tholosani Episcopi Dominum R. Dei gratia Biterrensem Episcopum subrogari, data eidem Domino Biterrensi potestate in forma subscripta negotium terminandi. Cujus siquidem formæ tenor hic est, continens conventionem utramque. Cùm olim super quæstionibus & rancuris quæ vertebantur inter Venerabilem Patrem G. Archiepiscopum Narbonensem ex una parte & nobilem virum Amalricum Dei gratia Vicecomitem Narbonensem ex alia, dictus Dominus Amalricus ex variis causis ab ipso Domino Archiepiscopo vinculo excommunicationis fuisset innodatus, quædam ordinatio super præmissis fuerit facta inter prædictos mediantibus viris nobilibus Dominis Guidone & Her. de Caproria Militibus fratribus & Domino Philippo Ecclesie beati Hilarii Pictaviensis Thesaurario, prout in quodam transcripto sigillo venerabilis Patris Archiepiscopi memorati munito plenius continetur, cujus tenoralis est. Cùm Pater venerabilis Dominus G. Dei gratia Narbonensis Archiepiscopus virum nobilem Dominum A. Vicecomitem Narbonensem excommunicationis sententia ex causis variis innodasset, quam tamen idem nobilis appellatione legitima se prævenisse dicebat, nec de absolutionis beneficio obtinendo posset dictus nobilis cum eodem Domino Archiepiscopo convenire, tandem mediantibus viris nobilibus Dominis Guidone & Her. de Caproria Militibus fratribus & Domino Philippo Eccle-

ſtae beati Hilarij Pictaviensis Theſaurario fuit ita
 finaliter ordinatum, quòd Dominus Tholoſanus
 Episcopus perſonaliter Narbonam veniat aſſumptis
 Conſiliariis ſeu Aſſeſſoribus uno vel pluribus, pro-
 ut ei placuerit; & inſpectis cauſis ex quibus excom-
 municatus eſt dictus Nobilis, vel commiſſis ab eo-
 dem vel ejus Vicario poſt excommunicationem præ-
 dictam, omnia quæ idem Episcopus ipſa rei eviden-
 tia manifeſta cognoverit, vel quæ ſibi dictus Domi-
 nus Archiepiſcopus de plano & ſine figura judicij
 faciat manifeſta, auditis in eadem forma deſenſio-
 nibus Domini A. dictus Dominus Episcopus per
 Dominum A. prædictum & ejus Vicarium faciat
 protinus emendari. Quo facto, & ſuper iis quæ du-
 bia remanebunt recepta à dicto nobili per Domi-
 num Archiepiſcopum de ſtando juri idonea cautione,
 dictus Dominus Archiepiſcopus ſecundum formam
 Eccleſiæ eundem nobilem & ejus Vicarium à ſuis ſen-
 tentiis abſolvere teneatur; & cognitionem eorum
 quæ dubia remanebunt, committat in totum Domi-
 no Episcopo Tholoſano, nec commiſſionem revocet
 ſupradictam. Hanc autem formam dicti Dominus
 Archiepiſcopus & Dominus A. concorditer accepta-
 runt, eam ſervare in omnibus dicto Tholoſano Epif-
 copo promittentes. In cujus rei teſtimonio præſentem
 paginam ſigillorum ſuorum munimine roborarunt, &
 ſigillis dictorum mediatorum roborari fecerunt. Da-
 tum Tholoſæ anno Domini MCCXLIX. II. Non. Decem-
 bris.] Hoc eſt transcriptum ordinationis prædictæ,
 quam nos G. Dei gratia ſanctæ Narbonenſis Ec-
 cleſiæ Archiepiſcopus penes nos habemus ſigillis di-
 ctorum A. Vicecomitis, Guidonis & Her. de Ca-
 proria Militum fratrum, & Philippi Pictaviensis
 Theſaurarij ſigillatam. In cujus rei teſtimonio præ-

sens transcriptum sigilli nostri munimine duximus roborandum.] TAND E M CUM per dictum Dominum Episcopum Tholosanum super præmissis nihil fuisset finaliter expeditum, anno à nativitate Christi millesimo ducentesimo quinquagesimo primo, regnante Lodoyco Rege Francorum, IIII. Idus Januarij, apud Biterrim, ad instantiam Domini G. de Piano Senescalli Careassonensis & Biterris pro Domino Rege Francorum & multorum virorum proborum, voluerunt & concesserunt dictus Dominus Archiepiscopus & Dominus A. Vicecomes Narbonensis quod procederetur super præmissis secundum formam prædictam, subrogato tamen Domino Episcopo Biterrensi in locum Domini Episcopi Tholosani per Dominum venerabilem Patrem Archiepiscopum Narbonensem de assensu expresso & voluntate dicti Domini A. Vicecomitis Narbonensis. His etiam additis, quod idem Dei gratia Episcopus Biterrensis personaliter Narbonam veniat, assumptis Consiliariis seu Assessoribus uno vel pluribus, prout ei placuerit, & super offensis, occupationibus, violentiis, & novitatibus tam realibus quam personalibus factis à Domino A. vel suis Archiepiscopo memorato vel suis cum quatuor probis viris civibus Narbonensibus, scilicet Ymberto de Stabulo, Guillermo Rainaudo, Raimundo Petro, Raimundo Bedocio, omni remota fraude & calumnia celeriter inquirat. Et quod illi quatuor concorditer dixerint esse manifestam offensam factam Archiepiscopo memorato, vel in hoc quod concorditer dixerint esse emendandum Domino Archiepiscopo à dicto Domino A. & suis, vel revocandum ab ipso Vicecomite vel suis, totum illud habeatur pro manifesto. Et Dominus Episcopus Biterrensis debet habere pro firmo & ma-

nifesto dictum illorum, quantum ad restitutiones & revocationes novitatum ipsi Archiepiscopo & suis faciendas. Et insuper Dominus Episcopus debet precipere Domino A. juxta dictum illorum quatuor quod ressiat Dominum Archiepiscopum, & revocet novitates in ejusdem Domini Archiepiscopi præjudicium attentatas. Si verò dicti quatuor in suis dictis discordarent, vel dubia dicerent, vel super questionibus inter partes ortis ad interrogationem vel inquisitionem dicti Episcopi Biterrensis per eos liquere non posset, dictus Archiepiscopus potest & debet probare & manifestas facere violentias, spoliaciones, & novitates in sui præjudicium factas, infra sex dies utiles postquam dictus Dominus Episcopus Biterrensis Narbonam venerit causa inquisitionis prædictæ faciendæ; die verò sui introitus intra sex dies prædictas non computata. Ea verò quæ infra prædictos sex dies per ipsum Dominum Archiepiscopum probabuntur, habeantur pro manifestis, quantum ad formam restitutionis faciendæ & novitatum revocandarum. Quibus restitutionibus & revocationibus super præmissis factis, in continenti dictus Dominus Archiepiscopus debet dictum Dominum A. & suos absolvere juxta dictum Domini Episcopi Biterrensis à sententia seu sententiis excommunicationum, à qua vel quibus per ipsum Dominum Archiepiscopum ligatus fuerat vel annexus; præstita tamen priùs à dicto nobili A. Vicecomite satisfactio- ne idonea secundùm formam Ecclesiæ Archiepiscopo memorato super aliis dubiis & non manifestis offensis seu novitatibus; super quibus dictus Archiepiscopus habeat tempus ad probandum usque ad mensem post festum Paschæ Domini proximè venientis coram Episcopo Biterrensi sæpedicto. Qui Dominus Episcopus Biterrensis ex delegatione à di-

cto Archiepiscopo ei facta debet inquirere, cognoscere, & diffinire, & facere emendari. Et si fortè aliqua remanserint quæ non fuerint infra præfixum terminum per dictum Dominum Episcopum Biterrensem terminata, illa omnia mandata facta Domino Senescallo prædicto ex parte Domini Papæ & ex parte Domina Reginae sint in illo statu in quo sunt modò, quantum ad ea quæ per dictum Dominum Episcopum Biterrensem non fuerint expedita. Fuit etiam actum inter partes & promissum eidem Domino Episcopo Biterrensi à prædictis partibus sub pœna ducentarum marcharum argenti ipsi Domino Episcopo Biterrensi præstanda, quòd neutra partium infra præfixum tempus mensis Paschæ Domini prædicti aliquam novitatem vel aliquas novitates faceret alteri parti. Et si fieri contigerit, & pars faciens novitatem vel novitates illud non emendaverit ad commotionem & cognitionem ipsius Episcopi Biterrensis, debet solvere sine omni quæstione dictam pœnam Episcopo Biterrensi memorato. Pro qua pœna solvenda obligaverunt se dicto Domino Biterrensi Episcopo pro parte dicti Domini Archiepiscopi Narbonensis Petrus Bedocius Vicarius de Capistagno, Raimundus Berengarius de Narbona, Petrus Castan, & quisque tenetur in solidum sine partis excusatione. Et pro parte Domini A. obligaverunt se ad dictam pœnam præstandam Domino Biterr, Episcopo, Bernardus Transvila, Bernardus de sancto Stephano, & tenetur uterque in solidum sine excusatione partis. Acta fuerunt hæc apud Biterrim, in camera episcopali, in præsentia & testimonio suprædicti Domini Guillermi de Piàno Senescalli, Domini Jacobi Abbatis sancti Affrodisij Biterris, Domini Deodati de Bociacis, Johannis de Boiano, Ermengaudi de Podio, Stephani Johanini Sacristæ Narbonensis, Ma-

gistri Guillermi de Caucio, Guillermi de Boiano, & Petri Simonis publici Biterris Notarij, qui rogatus & mandatus à dicto Domino Archiepiscopo & A. Vicecomite predicto & aliis supradictis hæc omnia scripsit.] DEMUM cum nec sit negotium supradictum per dictum Dominum Biterrensem Episcopum, qui diu & multum in eodem juxta formam sibi traditam laboravit, decidi potuerit seu etiam consummari, placuit partibus in præsentia Serenissimæ Domine Blanchæ Dei gratia Francorum Reginae Parisius constitutis Guidonem Fulcodium adici dicto Domino Episcopo Biterrensi, & ambos procedere ad consummationem negotij memorati juxta formam in præsentia ejusdem Domine Reginae conditam, cujus tenor hic est.] NOTUM sit omnibus quod cum nos G. Narbonensis Archiepiscopus in virum nobile Amalricum Vicecomitem Narbonensem diversis ex causis excommunicationum sententias tulissemus, quas idem Vicecomes legitima appellatione se prævenisse dicebat, quod nos minimè fatebamur, tandem post multos de ejus absolutione tractatus in præsentia Serenissimæ Domine Blanchæ Dei gratia Reginae Franciæ cum eo convenimus in hunc modum. Videlicet quod super causis excommunicationum & aliis ab eodem vel suis post sententias prædictas commissis, & super absolutionis beneficio conferendo eidem, sicut hæc omnia in forma tradita Domino Episcopo Biterrensi plenius continentur, procedant ex nunc Dominus Biterrensis Episcopus & Guido Fulcodius secundum formam in qua idem Episcopus solus procedere poterat & processerat ex potestate sibi nuper à nobis concessa, consentiente in eum Vicecomite supradicto. Hæc tamen concedimus, ratis manentibus iis quæ per eundem Episco-

pum, seu coram eo, sine Guidone Fulcodio acta sunt, si dicti Episcopus & Guido ea de jure valere cognoverint. Alioquin per eos secundum formam eandem ex integro procedatur. Sed etsi de jure valuerint, aliquid tamen ipsis Episcopo & Guidoni Fulcodio in eis supplendum videbitur vel etiam emendandum, de hoc plenam habeant potestatem. Dantes eisdem nihilominus potestatem quod diem & dies in prædicta forma contentos possint ex causis rationabilibus prorogare. Nos igitur Amalricus Vicecomes Narbonensis hanc formam laudamus & acceptamus. Nos etiam Archiepiscopus & Vicecomes prædicti ipsam Dominam Reginam rogavimus quod hæc sub suo testificetur sigillo, & præsentem paginam sigillis propriis roboramus. Acta sunt hæc Parisius anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo, feria v. post *Esto mihi.*

Cùm igitur prædictus Dominus Biterrensis Episcopus & Guido Fulcodius venissent Narbonam, parati procedere juxta traditam sibi formam, placuit partibus, scilicet Domino Archiepiscopo & Domino Vicecomiti suprædictis, latiore eis concedere potestatem, prima in sui firmitate manente, ut diu protractum negotium celerius posset expediri. Voverunt siquidem partes prædictæ, quod dicti Dominus Biterrensis Episcopus & Guido Fulcodius, causis inspectis ex quibus dictus Dominus Archiepiscopus in Dominum Vicecomitem memoratum & suos tulit excommunicationum sententias, nec non & novitatibus seu offensis quas in præjudicium dicti Domini Archiepiscopi vel suorum, sive sint laici, sive Clerici, Capituli etiam Narbonensis, & Abbatibus ac Capituli sancti Pauli Narbonensis, vel aliarum Ecclesiarum civitatis & diocesis Narbonensis,

Dominus Vicecomes prædictus dicitur commisisse, possint super iis emendandis vel etiam revocandis simul vel separatim, uno die vel pluribus, utraque parte præsentem, vel tantum altera, die feriato vel non feriato, quicquid voluerint ordinare, statuere, seu mandare; ita tamen quod ex iis quæ ordinaverint, statuerint, seu mandaverint, neutri parti fiat aliquod præjudicium in jure proprietatis seu iudicio petitorio coram quocunque iudice ecclesiastico vel civili. Quæ autem à prædictis Domino Biterrensi Episcopo & Guidone Fulcodio super præmissis de jure vel motu propriæ voluntatis ordinata, statuta fuerint, seu mandata, Dominus Vicecomes prædictus eisdem Domino Episcopo & Guidoni Fulcodio & Domino Archiepiscopo stipulantibus implere & observare promisit. Et vice versa Dominus Archiepiscopus memoratus promisit eisdem Domino Episcopo & Guidoni Fulcodio & ipsi Domino Vicecomiti stipulantibus, quod stabit ordinationi, statutis, & mandatis eorundem Domini Episcopi & Guidonis, & stare faciet subditos suos, clericos, laicos, & Ecclesias, quibus vel contra quos offensas vel novitates præjudiciales idem Dominus Vicecomes & sui fecisse dicuntur vel etiam commisisse, & quod secundum ordinationem eorundem Domini Episcopi & Guidonis procedet ad absolutionem ejusdem Domini Vicecomitis & suorum, & ad relaxationem interdicti, cui civitatem & burgum Narbonense supposuit. Hæc autem omnia utraque pars promisit sub pœna mille marcharum argenti ab ipsis Domino Episcopo & Guidone Fulcodio stipulata, & à partibus eis promissa, si ordinationem, statuta, seu mandata ipsorum in partem vel in solidum non servarent. Hoc acto, quod dictam pœnam possint prædicti Dominus Episcopus & Guido Fulcodius à par-

re inobediente exigere, & sibi retinere, vel, si magis eis placuerit, jus eam exigendi alteri parti dare. Quæ commissa semel vel sæpius & exacta, nihilominus quæ per dictos Dominum Episcopum & Guidonem ordinata, statuta fuerint, seu mandata, perpetuam habeant firmitatem. Promiserunt etiam partes adinvicem, quòd post ordinationem, statuta, seu mandata ipsorum Domini Episcopi & Guidonis, contra ea vel aliquod eorum de jure vel de facto non venient, nec ad boni viri recurrent arbitrium, nec ex causa quacunque restitutionis beneficium implorabunt, & quòd huic instrumento, & omnibus quæ in eo superiùs vel inferiùs continentur, fidem habebunt perpetuò, etiamsi instrumenta vel litteræ non exhibeantur quarum facta est mentio in præmissis. Sciendum etiam quòd pars utraque prædictis Domino Episcopo & Guidoni promisit se quemlibet de suis subditis compulsuram ad requisitionem eorundem Domini Episcopi & Guidonis ad jurandum & deponendum coram eis veritatem quam scient super iis in quibus fuerint per eos requisiti, & instrumenta de iis omnibus conficienda propriis roborare sigillis. Et renuntiaverunt partes omni exceptioni, actioni, & defensionì, auxilio ordinario & extraordinario, juri scripto & non scripto, promulgato & promulgando, quo vel quibus contra prædicta vel aliquid de prædictis se possent defendere seu juvare. Omnia autem & singula supradicta per Dominum Archiepiscopum memoratum promissa impleri ab eo & firmiter observari juravit in ejusdem Domini Archiepiscopi animam, & ejus nomine ac mandato, Raimundus Bedocij Vicarius ejus. Et pro Domino Amalrico Vicecomite supradicto in ejus animam, & suo nomine ac mandato, Petrus Boyerij Vicarius ejus juravit omnia & singula ab

ipſo Domino Vicecomite ſuprà promiſſa impleri & firmiter obſervari. Pro iis autem omnibus complendis, tenendis, & inviolabiliter obſervandis, & nominatim pro pœna prædicta ſolvenda dictis Domino Epifcopo Biterrenſi & Guidoni Fulcodio conſtituerunt ſe fidejſſores, debitores, & ſolutores, quiſque in ſolidum, ſub obligatione omnium bonorum ſuorum, pro dicto Domino Archiepiſcopo, ſupradicto Domino Vicecomiti & eiſdem Domino Epifcopo & Guidoni, Raimundus Berengarij de Riparia, Guiraudus Boneti, Guillermus Bernardi de Stabulo, Guillermus Amorofij, Berengarius Blanquerij, Berengarius Mainardi, Aimericus Blanquerij, Guillermus Bels-om, Petrus Arnaldi de Naiſſa, & Amorofius, renuntiantes expreſſè & ex certa ſcientia epiftołæ Divi Adriani, & novæ Conſtitutioni de duobus reis debendi, & legi quæ dicit reum principalem priùs debere conveniri quàm interceſſorem, & generaliter omni rationi & juri qua vel quo ſe poſſent defendere ſeu juvare. Et ita attendere & complere tactis corporaliter ſanctis Evangeliiſ juraverunt. Ex parte autem Domini Vicecomitis ſupradicti, pro omnibus & ſingulis ab eo promiſſis complendis, tenendis, & inviolabiliter obſervandis, & nominatim pro pœna prædicta ſolvenda dictis Domino Epifcopo Biterrenſi & Guidoni Fulcodio, conſtituerunt ſe fidejſſores, debitores, & ſolutores, quiſque in ſolidum, ſub obligatione omnium bonorum ſuorum, pro ipſo Domino Vicecomite, prædicto Domino Archiepiſcopo & eiſdem Domino Epifcopo & Guidoni, Sicardus Fabri, Guillermus Rainaudi, Guillermus Raimundi de Montepellano, Imbertus de Stabulo, Raimundus de Lacu, Guiraudus de Narbona, Petrus Raimundi de Jungeriis, Hugo de Planis, Bernardus de Bagiis, &

Guillermus Alarosij, renunciantes expressè & ex certa scientia epistolæ Divi Adriani, & novæ Constitutioni de duobus reis debendi, & legi quæ dicit reum principalem prius debere conveniri quàm intercessorem, & generaliter omni rationi & juri quæ vel quo se possent defendere seu juvare. Et ita attendere & complere tactis corporaliter sanctis Evangeliiis juraverunt. Ad majorem verò prædictorum omnium firmitatem Capitulum Ecclesiæ Narbonensis omnia supradicta per Dominum Archiepiscopum memoratum promissa laudavit & confirmavit expressè & communi ipsius Capituli promisit roborare sigillo. Insuper etiam Dominus B. Abbas & Capitulum Ecclesiæ sancti Pauli Narbonensis omnia per Dominum Archiepiscopum memoratum promissa super querimoniis ipsum Abbatem & suum Capitulum contingentibus rata perpetuò promiserunt habere, & sigillis propriis roborare. Acta sunt hæc apud Narbonam, in claustrò S. Justi, præsentibus testibus infrascriptis, videlicet Fredolo de sancto Johanne Archidiacono Agathensi, Petro Rostagni Priore Ecclesiæ B. Mariæ de Burgo Narbonensi, Guillermo de Durbanno, Magistro Bernardo Guitardi Canonico Ecclesiæ sancti Affrodisij Biterris, Petro Nazarij Rectore Ecclesiæ de Treuciano, Guillermo Baronis Rectore Ecclesiæ sancti Sebastiani, Petro de Pradinis Rectore de Toissiano, Petro Poncij Rectore Ecclesiæ de Lunacio, Guiraudò Catalani Rectore Ecclesiæ sancti Martini de Podio, Guidone de Capite porci Jurisperito, Raimundo Capellerij Jurisperito, Guillermo de Beregio Jurisperito, Ermengaudò de Podio Jurisperito, Aimerico Pallerij Jurisperito, Guillermo de Boiano Jurisperito, Raimundo Gaufredi Canonico Agathensi, Guillermo Duranti Canonico Magalonensi, Guil-

Iermo Fabri, Bertrando Rozergacij de Lautrico, Guillermo de Salis, Petro Grandi, Petro de Fraxino, Pontio de Fraxino, Raimundo de Bagis, Berengario Boneti, Raimundo Boneti, Berengario de Olargio, Laurentio de Saragocia, & me Stephano de sancta Maria publico Biterris Notario, qui mandato dictorum Domini Episcopi Biterrensis & Guidonis Fulcodij, prædictorum etiam Domini Archiepiscopi & Domini Amalrici Vicecomitis Narbonensis ac fidejussorum ab utraque parte datorum, hæc scripsi. Nos R. Dei gratia Biterrensis Episcopus & Guido Fulcodius ad plenius testimonium omnium prædictorum præsentem publicam scripturam sigillorum nostrorum appensione munimus.

Noverint universi quòd nos G. Dei gratia Narbonensis Archiepiscopus & A. eadem Vicecomes Narbonensis, scientes quòd nos concorditer supplicimus mandatis & omnimodæ voluntati venerabilis Patris R. Dei gratia Biterrensis Episcopi & Guidonis Fulcodij Clerici, super quibusdam rancuris, juxta formam in instrumento contentam confecto super hoc per manum Stephani de sancta Maria publici Biterris Notarij, damus eis plenam & liberam potestatem omnem ambiguitatem seu obscuritatem interpretandi & declarandi, si qua post recitationem mandatorum ipsorum in eis apparuerit vel emerferit, & eorundem interpretationi & declarationi verbo eorum vel communibus litteris intimanda stare promittimus, & eam perpetuò & inviolabiliter observare. In cujus rei testimonium præsentem paginam sigillorum nostrorum munimine roboramus. Datum Narbonæ 11. Non. Julij, anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo primo.

Anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo

gesimo primo, regnante Rege Lodoyco, Nonis Iulij. Notum sit universis quòd nos R. Dei gratia Biterrensis Episcopus & Guido Fulcodius, inspectis causis ex quibus Pater venerabilis Dominus G. Dei gratia Narbonensis Archiepiscopus & ejus Officialis excommunicationis sententias tulerant in virum nobilem Dominum Amalricum Vicecomitem Narbonensem & quosdam alios officiales & fautores ipsius, auditis etiam novitatibus quas idem nobilis & sui in ipsius Domini Archiepiscopi præjudicium & suorum, Capituli etiam Narbonensis, Abbatis & Ecclesiæ sancti Pauli, & aliarum Ecclesiarum civitatis & diocesis Narbonensis, fecisse pluries ab eodem Domino Archiepiscopo dicebatur, intellectis etiam defensionibus Vicecomitis supradicti, & super utriusque partis assertionibus probationibus de plano receptis, ad decisionem negotij & sedationem discordiæ quæ multo tempore jam duraverat invocato sanctæ Trinitatis auxilio quantum possumus properamus juxta datam nobis plenitudinem potestatis de partis utriusque consensu. Et si qua in tanta multitudine quæstionum vel ignoranter vel ex certa scientia relinquimus indecisa, potestatem pronuntiandi de ipsis quidquid nobis placuerit, vel si forsitan maluerimus, ad examen ordinarium remittendi, plenam & integram reservamus. In primis igitur volumus & mandamus quòd Dominus A. Vicecomes Narbonensis Dominum G. Narbonensem Archiepiscopum in possessionem reducat præconizationum communium, hoc est, ad utriusque utilitatem seu auctoritatem spectantium, ita videlicet quòd fiant sub nomine utriusque; sic tamen quòd nomen Domini Archiepiscopi nomini Vicecomitis præmittatur, nec de facto prohibeat dictus Dominus Vicecomes præconizationes communes sic fieri. Salva
quæstione

quæstione juris eidem Vicecomiti, si coram iudice
 competenti super hoc voluerit conqueri seu etiam
 experiri. Item volumus & mandamus quòd idem
 nobilis reducat eundem Dominum Archiepiscopum
 in possessionem pacificam & quietam suæ jurif-
 dictionis, ita videlicet quòd eum vel ejus curiam
 per se vel per alium, clam vel palam, de facto non
 impediat nec perturbet quò minus idem Archiepis-
 copus in locis & hominibus jurisdictionis archiepif-
 copalis in civitate & burgo & burgatis Narbonen-
 sibus, intus & extra, eandem jurisdictionem exer-
 ceat liberè in sanguine & adulterio in sua jurisdic-
 tione commissis seu etiam committendis, & aliis tam
 civilibus quàm criminalibus quæstionibus tam ci-
 vium quàm extraneorum & omnium generaliter
 personarum quæ ratione religionis seu ordinis, do-
 micilij, seu contractus, vel maleficij secundum jura
 & consuetudines civitatis istius, curiæ ejusdem Do-
 mini Archiepiscopi inveniantur obnoxij. Salva
 tamen Domino Vicecomiti supradicto executione
 penarum corporalium quas curia ejusdem Domi-
 ni Archiepiscopi laico vel laicis suæ jurisdictioni
 subiectis pronuntiaverit vel secundum hujus loci
 consuetudinem pronuntiari fecerit infligendas. Salvo
 etiam eidem Domino Vicecomiti pleno & integro
 jure suo proprietatis, si quod habet in aliquo præ-
 dictorum. Item volumus & mandamus quòd idem
 Dominus Vicecomes reducat dictum Dominum Ar-
 chiepiscopum in possessionem leudarum pro parte
 dictum Dominum Archiepiscopum contingente, nec
 eundem Dominum Archiepiscopum impediat vel
 perturbet quò minus percipiat partem suam & in
 jurisdictione sua puniat committentes in leuda. Et
 hoc dicimus salvo jure dicti Domini Vicecomitis in
 petitorio, si illud ipse vel sui duxerint prosequendum.

Item volumus & emandamus quòd idem Dominus Vicecomes, salvo jure suo in proprietario seu petitorio, si quod habet, disbandiat & desamparet quicquid bandiverat in operatoriis pontis, in quibus idem Dominus Archiepiscopus habet usatica; nec piscari prohibeat piscantes vel piscaturos nomine ejusdem Domini Archiepiscopi à paxeria pontis inferiùs usque ad paxeriam molendinorum de Filo; salvo sibi in petitorio, ut supra dictum est, jure suo. Item volumus & mandamus quòd idem Dominus Vicecomes reducat dictum Dominum Archiepiscopum, & pacificè esse permittat, in possessionem bandimentorum quæ sient in nundinis Narbonensibus, ita videlicet quòd eundem Dominum Archiepiscopum vel ejus curiam non impediatur quò minus eis utatur sicut & ipse utitur Vicecomes; & quod per unam Curiam banditum fuerit, altera non disbandiat. Et hæc dicimus salvo jure ejusdem Domini Vicecomitis in petitorio, si quod habet. Item volumus & mandamus quòd idem Dominus Vicecomes publicè revocet prohibitionem quam fecit civibus Narbonensibus feudatariis dicti Domini Archiepiscopi ne ei recognoscerent feuda sua. Et si quid hac occasione abstulit vel amparavit Izarno de Liurano de feudo quòd idem Izarnus recognoverat eidem Domino Archiepiscopo, id totum dictus Dominus Vicecomes restituat & relaxet. Salvo tamen in petitorio jure suo. Item volumus & mandamus quòd dictus Dominus Vicecomes homines Domini Archiepiscopi de Capitefagni in actionibus personalibus coram se vel curia sua respondere non cogat. Et si hac occasione à triennio citra res eorum bandivit vel cepit, eas relaxet vel reddat. Item volumus & mandamus quòd si idem Dominus Vicecomes, occasione crucis assumptæ, homines quos idem De-

minus Archiepiscopus habet apud Cursiacum tallia-
 vit, restituat eis quod ab eisdem extorsit. Salvo ei-
 dem Domino Vicecomiti jure suo in petitorio, si
 quod habet. Item volumus & mandamus quod
 idem Dominus Vicecomes non impediatur vel pertur-
 bet eundem Dominum Archiepiscopum in possessio-
 ne & perceptione tascharum territorij de Figairolis,
 de Comba Damada & de Stagno pude, in quibus
 taschis Petrus Raimundi de Riparia partem accipit;
 sed permittat idem Dominus Vicecomes dictum
 Dominum Archiepiscopum eas percipere liberè &
 quietè, & bandimentum seu prohibitionem, si quam
 fecit de eisdem Domino Archiepiscopo non redde-
 ns, idem Dominus Vicecomes revocet & relaxet; &
 quod inde in præterito anno habuit reddat, scilicet
 quinque sextarios frumenti. Salvo jure dicti Domini
 Vicecomitis in petitorio, si quod habet. Item volumus
 & mandamus quod idem Dominus Vicecomes pro-
 hibitionem revocet quam fecit Consulibus ne redde-
 rent dicto Domino Archiepiscopo partem illam quæ
 eundem Dominum Archiepiscopum de banno bladi
 contingit. Salvo sibi jure in petitorio, si quod habet.
 Item volumus & mandamus quod idem Dominus
 Vicecomes revocet & relaxet prohibitiones quas fe-
 cit de non ædificando in campo Margallonis, & in
 orto Bernardi Laurentij, qui campus & hortus sunt
 in dominatione Domini Archiepiscopi memorati,
 nec impediatur idem Dominus Vicecomes verbo vel
 facto ibidem ædificare volentes. Salvo tamen dicto
 Domino Vicecomiti jure suo in petitorio, si quod
 habet. Item volumus & mandamus quod idem Do-
 minus Vicecomes passagium quod fecit ad navem
 per bosquetum qui tenetur à Domino Archiepis-
 copo cessare faciat, cum sit novitas vergens in præ-
 judicium Domini Archiepiscopi memorati. Item

volumus & mandamus quòd idem Dominus Vicecomes uti permittat pacificè & quietè homines dicti Domini Archiepiscopi aquis & pascuis quibus uti consueverunt ante tempus dissensionis inter Dominos Archiepiscopum & Vicecomitem suscitata. Item volumus & mandamus quòd idem Dominus Vicecomes res quas ipse vel ejus curia extraxit vel extrahi fecit de domo vel de domibus in jurisdictione archiepiscopali fitis sine licentia Domini Archiepiscopi vel ejus curiæ antequàm nos prædictus Biterrensis Episcopus præsens suscepissemus negotium, restituat illis quibus res fuerunt ablatae, si extant, alioquin aestimationem earum. Item cum idem Dominus Vicecomes Capitolij civitatis Narbonensis à Bertrando de Capitolio recognitionem receperit, & illud emerit ab eodem, quæ dictus Dominus Archiepiscopus facta dicit in præjudicium juris sui; volumus & mandamus quòd idem Dominus Vicecomes recognitionem prædictam irritet & absolvat, & à dicta emptione recedens, rem retro tradat venditori prædicto, & curet & incontinenti faciat quòd dictus venditor à venditione recedens, venditam non recipiat, & à pretio Vicecomitem eundem & quoscunque fidejussores seu debitores pro pretio datos absolvat, & dictus emptor & venditor ab omni jure & obligatione in dictis recognitione & venditione quæsitis alterutrum vel contractis mutuo se absolvant, & fiant de his publica instrumenta, quorum unum authenticum habere possit, si voluerit, Dominus Archiepiscopus memoratus, & instrumenta recognitionis & emptionis & omnia hac occasione inter eos confecta nobis delenda restituant, vel si maluërimus cancellanda, & cui nobis placuerit cancellata reddenda. Quòd si qua tenoris ejusdem vel sententiæ producerentur in posterum

In jure vel extra jus, cassa & irrita penitus habeantur, Et sin omnia in eodem statu, quantum ad Capitolium supradictum, quoad possessionem & proprietatem partis utriusque vel alterutrius, in quo erant ante factas recognitionem & venditionem predictas; ita etiam quod dicto Bertrando de Capitolio, ex eo quod dictam recognitionem vel venditionem fecit, nullum fiat penitus præjudicium, nec ipsum Capitolium ab eo possit Dominus Archiepiscopus tanquam commissum exigere, vel eam occasione predicta, scilicet quia illud inconsulto Archiepiscopo recognovit & vendidit, in jure vel extra jus molestare. Et de hoc faciat eidem Bertrando Dominus Archiepiscopus publicum instrumentum. Item cum nobis constet Arnaldum Guilaberti Notariam testamentorum & nuptiarum & quorundam contractuum aliorum pro Domino Archiepiscopo aliquo tempore tenuisse, dum viveret, & etiam quando captus fuit per Dominum Amalricum vel nomine & auctoritate ejusdem, & eundem Dominum A. & ejus Vicarium tam dicto Arnaldo Guilaberto quam aliis prohibuisse Notariis ne testamentorum vel nuptiarum vel alia quælibet cum subscriptione nominis Archiepiscopi instrumenta conscriberent, & eundem Arnaldum Clericum de foro dicti Archiepiscopi tam ratione clericatus quam domicilij existentem ab eodem Domino Amalrico Vicecomes vel ejus curia per sententiam officio tabellionatus fuisse privatum, ad quod eum morte præventum non possumus restituere, nec in ipso Dominum Archiepiscopum memoratum, volumus & mandamus quod Dominus Vicecomes prædictus per se vel per alium non impediat nec prohibeat nec perturbet quò minùs Dominus Archiepiscopus alium in locum dicti Arnaldi Guilaberti pro sua voluntate

substituatur, qui ejusdem Domini Archiepiscopi teneat Notariam ad testamenta scribenda & conficienda tam nuptialia instrumenta quam alia quæ seu qualia idem Arnaldus Guilaberti sub nomine Narbonensis Archiepiscopi publicè conscribent, hoc est, in quibus seu qualibus se in subscriptione Notarium Narbonensis Archiepiscopi publicè appellabat. Nec prohibeat Vicecomes illum quem Archiepiscopus substituet, ut præmissimus, dicta testamenta & instrumenta conficere, & in eis se Archiepiscopi Notarium appellare. Sed nec prohibeat Vicecomes testamenta personarum jurisdictionis archiepiscopalis in curia Archiepiscopi publicari, sive nuncupativa fuerint, sive clausa. Verùm publicationem aliorum quæ in curia Vicecomitis publicari contigerit, per quemcumque scribi Notarium minimè prohibemus, cum id de jure liceat, nec consuetudo contraria sit probata. Hæc autem omnia dicimus & mandamus sine præjudicio partis utriusque in judiciis petitoriis: quibus in competenti judicio possint, cum eis placuerit, præmissis non obstantibus, invicem experiri. Item volumus & mandamus quòd dictus Vicecomes reddat Domino Archiepiscopo memorato ea quæ ipse habuit vel ejus curia à triennio citra à personis ad jurisdictionem archiepiscopalem spectantibus & forum suum allegantibus seu protestantibus, occasione sanguinis vel adulterij vel aliorum, quibus eundem Archiepiscopum spoliaverat, & ad quæ eum restitimus seu restitui jussimus, prout superiùs continetur. De quantitate autem prædictorum credatur Vicariis utriusque, videlicet Petro Boverio & Raimundo Bedocio, si poterunt convenire. Alioquin, stetur dicti Petri Boverij sacramento. Item de possessione quam dicit Dominus Archiepiscopus turbari Ber-

trando de Corciano per dictum Dominum Vicecomitem in termino de Petriaco, cum nobis non constet quòd sit in dicto terminio, vel de feudo Archiepiscopi, terra cujus possessio turbari dicitur, volumus & mandamus quòd dictus Dominus Vicecomes in competenti iudicio sive foro de jure respondeat dicto Bertrando. Item dicimus de blado quod fecit dictus Vicecomes secari in campo quondam Johannis Catalani, de quo nobis non constat quòd sit in terminio Petriaci vel de jurisdictione Domini Archiepiscopi memorati. De pedagio etiam Berræ, & de usaticis Dominae Nigræ eidem Vicecomiti recognitis, prout dicitur, & de Clericis addandas tallias de suis facultatibus non urgendis, & de piscatione bruginae, & de campo quem fecit teneri de Sarracenis Dominus Amalricus, quia ad nos juxta traditam nobis formam non pertinet, nihil penitus diffinimus, ea omnia competenti seu ordinario iudicio reservantes. De eo verò quòd idem Vicecomes in sigillo suo & litteris Dominum Narbonæ se nominat, & Notarios Narbonæ à Vicecomitali curia institutos præcipit Notarios ejus scilicet Vicecomitis in suis subscriptionibus se vocare, quia in iis nulli videmus fieri præjudicium, nihil duximus inhibendum. Salvo tamen jure Domini Archiepiscopi in petitorio, si jus habet aliquod prohibendi. Item volumus & mandamus quòd dictus Dominus Vicecomes reducat in possessionem pacificam & quietam Capellæ Palatij sui Bernardum de Riparia Rectorem ejusdem Capellæ, & fructus omnes quos percepit vel fecit percipi Vicecomes prædictus, eidem Rectori restituat. De quorum quantitate credatur Petro Boverio Vicario Vicecomitis supradicti. Item volumus quòd Ecclesiam sancti Petri de Claro, domum etiam, Capellam, & res alias ad

dictam Ecclesiam pertinentes, idem Vicecomes disbandiat & Domino Archiepiscopo disponendas relinquat. Si tamen jus patronatus in ea se habere contendit, audiat eum Dominus Archiepiscopus, vel audiiri faciat, tam super possessorio, quàm super petitorio, sine iudiciorum strepitu, & de plano. Item volumus & mandamus quòd asinos portantes vindemiam ablatos hominibus de Petriaco per Bajulum Villæficæ restitui faciat Vicecomes eisdem; & si non inveniuntur, eis reddi faciat æstimationem eorum. Item volumus & mandamus reddi ab eodem vicecomite Capellano de Bizano æstimationem faumata lignorum quam per vim ante Natale habuit ab eodem, si tamen eam recuperare voluerit Capellanus, cum nobis constiterit quòd à faumatis lignorum dandis curiæ Vicecomitis in Natali bestiarum Clericorum & Militum consueverint esse immunes. De talliis autem quas idem Vicecomes ab hominibus Ecclesiarum Narbonensis diocesis injustè dicitur exegisse, quia nobis de jure aliorum praterquam Domini Archiepiscopi constare non potuit, volumus quòd jus faciat conquerentibus Vicecomes prædictus in foro seu iudicio competenti, si de arbitris eligendis invicem non potuerint convenire, & de stando juri in competenti iudicio satisfacet Domino Archiepiscopo memorato. Item volumus & mandamus quòd dictus Vicecomes, salvo jure proprietatis, si quod habet, restituat Capitulo Narbonensi mansum quem tenebat Capitulum Narbonense in villa nova Narbonæ, quem idem nobilis occupavit, & quòd permittat idem Capitulum claudere quendam campum quem habet ad portam regiam Narbonæ, & prohibitionem de hoc factam revocet & relaxet. Salvo tamen jure suo, ut dictum est, si quod habet. De alberga verò decem Militum,

quam accipit idem Nobilis in hominibus dicti Capituli apud Cutsiacum, & de tallia quam eis habuit occasione Crucis assumptæ, volumus & mandamus quòd si Capitulum in hoc sibi fieri credit injuriam, det dictus nobilis eidem Capitulo super hoc judicem non suspectum, qui de plano causam audiat, & debito fine decidat. De iis verò quæ idem Vicecomes habuit à quodam Bajulo tunc Capituli apud Motianum & à quodam homine apud Genestars, quæ siquidem injustè eum habuisse cognoscimus, faciat idem Vicecomes Capituli voluntatem. Item volumus & mandamus quòd idem Vicecomes non impediatur nec perturbetur Abbatem sancti Pauli vel ejus curiam quò minus in burgis & burgatis quæ habet dictus Abbas infra Narbonam & extra jurisdictionem exerceat pacificè & quietè in pecuniariis & civilibus quæstionibus, furtis, & injuriis, & aliis maleficiis quibus pœna mutilationis membrorum vel ultimi supplicij vel exilij non debetur, hoc est, de quibus seu pro quibus pecuniariam pœnam exigere curiæ consueverunt. De iis enim criminibus gravioribus, quæ de jure & consuetudine exilium vel membri mutilationem seu ultimum requirunt supplicium, & adulterio, quia nobis ad plenum ex actis liquere non potuit utra pars, videlicet Abbatis vel Vicecomitis, justius aut veriùs possideret, nihil possumus diffinire, jus suum utrique parti super possessorio & petitorio reservantes in foro seu judicio competentis, vel coram nobis, si infra festum sancti Michaëlis diem super hoc duxerimus assignandum. Idem per omnia dicimus de Capitulo sancti Pauli in burgis & burgatis quæ habet idem Capitulum infra Narbonam & extra. Volumus autem & mandamus quòd dictus Dominus Vicecomes scannum in quo judex Capituli pro tribunali sedebat, in locum unde per

suos sublatum extitit reportari faciat & reponi, & eos non impediatur nec perturbetur quò minùs de rebus & quæstionibus supradictis curiam suam pacificè teneant & quietè. Salvo similiter jure tam dicti Vicecomitis quàm Capituli sancti Pauli in forma prædicta. Quæ autem dictus Vicecomes vel ejus curia habuit à personis ad jurisdictionem Abbatis vel Capituli pertinentibus, forum suum allegantibus seu etiam protestantibus, occasione eorum quæ eisdem Abbati & Capitulo pacificè dimittenda quoad possessionem decrevimus, eis à Vicecomite prædicto restitui volumus & mandamus. De quorum quantitate si aliàs constare non poterit, stetur Petri Boverij juramento. Item volumus & mandamus quòd ædificantes vel ædificare volentes extra muros civitatis & burgi Narbonensis in feudis & terris Abbatis vel Capituli sancti Pauli nec impediatur nec prohibeat Vicecomes prædictus; & si quam de hoc fecit prohibitionem, eam revocet & relaxet. Quia verò Pater venerabilis Dominus Archiepiscopus memoratus à Vicecomite supradicto in multis reputat se offensum, quem asserit, præter spoliaciones & novitates prædictas, familiæ suæ posuisse insidias & homines Archiepiscopi jurisdictioni subditos & per suam curiam non damnatos corporaliter punivisse, duos etiam sacerdotes affectos contumeliis usque ad ostium carceris adduxisse, Arnaldum etiam Guilaberti Clericum conjugatum usque ad mortem carcerali custodia macerasse, personæ etiam scilicet ipsius Archiepiscopi dixisse convicia, & multa alia commississe in ipsius Archiepiscopi & Ecclesiæ Narbonensis contumeliam & opprobrium & totius ordinis clericalis, propter quod eundem Vicecomitem absolvi non debere dicebat absque satisfactione condigna; Nos, de ojusdem Domini Archiepiscopi expresso

consensu, de satisfactione super iis & pro iis facienda nihil ordinantes ad præsens, ordinandi, mandandi, & statuendi super ea quod nobis placuerit potestatem plenam & liberam reservamus; dicto Vicecomiti sub præstito nobis juramento & pœna promissa mandantes, & quanto districtius possumus injungentes, quòd eo modo de iis omnibus satisfaciat & à suis faciat satisfieri quem sibi verbo dicemus vel nostris communibus litteris intimabimus. Eidem etiam Domino Archiepiscopo sub eadem districtione injungimus & mandamus quòd ea satisfactione quæ à nobis injungetur contentus, aliam à dicto Vicecomite vel suis occasione sententiarum à se vel Officiali suo latorum satisfactionem non exigat seu requirat. Omnibus ergo salvis quæ superius dicta sunt, volumus & mandamus quòd idem Dominus Archiepiscopus latus in Capellam Palatii Vicecomitis suprascripti, civitatis etiam & burgi Narbonensis, & locorum in quibus dictus Vicecomes esset, interdicti sententias in continenti relaxet, & eundem Vicecomitem, Officiales, & familiam, & omnes occasione dictarum spoliationum vel novitatum ab eo vel Officiali suo excommunicationis vinculo innodatos, recepto ab omnibus juramento de stando mandatis Ecclesiæ atque suis, ab omnibus tam suis quàm Officialis sui sententiis absque difficultate & subterfugio dilationis absolvat, impletis iis quæ in continenti mandabimus expediri, nihil eis aliud injuncturus nisi quòd satisfactionem faciant quam eis duxerimus injungendam, & mandata nostra prædicta & adhuc promulganda fideliter impleant & observent. Ab hac tamen generalitate illos excipimus qui in invasione castri de Petriaco per cives Narbonenses facta dominis vel hominibus dicti castri damna vel damnorum occasionem malitiosè dederunt; quos lata con-

tra eos propter hoc excommunicationis sententia manere volumus innodatos, donec de damnis satisfecerint memoratis juxta illius vel illorum arbitrium cui vel quibus hoc Serenissima Domina Francorum Regina commisit vel adhuc duxerit committendum. Quia verò Vicecomes prædictus & aliqui de suis ex causis superiùs memoratis in sententiam canonis inciderunt, præfigimus eis terminum peremptorium, infra quem suam absolutionem bona fide procurent, instans festum Nativitatis beatæ Virginis; infra quem si absolutionis gratiam non obtinuerint, ex tunc, nisi forsitan antea hoc fecerimus, satisfactionem eis pro præmissis excessibus injungemus quam honori divino & ipsius Domini Archiepiscopi & Ecclesiæ Narbonensis & Cleri convenire credemus. Dicto verò Domino Archiepiscopo quanto districtiùs possumus salva reverentia sua injungimus & mandamus quòd nec verbo nec facto per se vel per alium, clam vel palam, se prædicto Vicecomiti vel suis opponat vel difficultatem seu impedimentum ingerat in apostolicæ sedis gratia obtinenda super absolutione eorum alicui vel aliquibus bonis viris in istis partibus committenda, & quòd pro leviori expeditione negotij scribat Summo Pontifici, & etiam procuratori quem habet in curia, in ea forma quam nos dictabimus & dictatam ei mittemus. Retenta igitur nobis integra potestate alia, cùm nobis videbitur, proferendi mandata, interpretandi etiam & declarandi, si quid est vel fuerit dubium in prolatis, volumus & mandamus, & utrique parti quanta possumus districtione præcipimus, quòd omnia & singula supradicta inviolabiliter teneant & observent. Salvo jure suo partibus, si quod habent, in proprietate & judiciis petitoriis in universis & singulis per nos superiùs ordinatis. Et sciendum quòd dictus

Dominus Archiepiscopus Iarām interdicti sententiam in civitatem & burgum Narbon. mandantibus dictis Domino Biterrensi Episcopo & Guidone Fulcodio publicè relaxavit. Acta sunt hæc in clauſtro sancti Iuſti Narbonensis hac die ad audienda dictorum Domini Episcopi & Guidonis mandata partibus assignata. Et interfuerunt Dominus Narbonensis Archiepiscopus, & Bernardus Traſvila procurator Domini Vicecomitis supradicti. Testes autem interfuerunt Dominus P. Dei gratia Episcopus Agathensis, G. Abbas de Quadraginta, Petrus Rostagni Prior Ecclesiæ B. Mariæ de Burgo Narbonensi, Fredolus Archidiaconus Agathensis, Guillermus Duranti Canonicus Magalonensis, Raimundus Gaufredi Canonicus Agathensis, Michaël de Villamagna Clericus, Pontius Andreas Clericus, Bernardus Mainardi, Petrus Raimundi, Radulphus Raimundus de Aniorto, Guillermus Faber, Guillermus Raimundi, Petrus Raimundi de Montepessulano, Hugo de Plano, Berengarius de Riparia, Guillermus de Salis, Petrus Dieusajuda, Raimundus Capellerius Jurisperitus, Ermengaudus de Podio Jurisperitus, Guillermus de Boiano, Bernardus de Olargio, Sicardus de Montebruno, Guiraudus de Peiraguerc, Guiraudus de Montebruno, Guillermus Ainardi, Bernardus Amorosius, Bertrandus de Lautrico, Iohannes de Lieu, Petrus de sancto Jorio, Aimericus Bertrandi. Et ego Stephanus de sancta Maria publicus Biterrensis Notarius, qui mandato dictorum Domini Episcopi Biterrensis & Guidonis Fulcodij hæc scripsi, & huic instrumento signum meum apposui.

N O V E R I N T universi quòd post recitationem mandatorum venerabilis Patris Domini R. Dei gratia Biterrensis Episcopi & Guidonis Fulcodij super dissensionibus & rancuris inter Dominum G.

Del gratia Narbonensem Archiepiscopum & Dominum Amalricum Narbonensem Vicecomitem suscitatis, & post relaxatam per eundem Dominum Archiepiscopum interdicti sententiam civitatis & burgi Narbonensis, idem Dominus Archiepiscopus potestatem suam concessit Domino I. Abbati sancti Affrodisij Biterris, secundum ordinationem eorundem Domini Episcopi & Guidonis, dictum Dominum Vicecomitem, fautores & officiales ejusdem, juxta formam Ecclesie absolvendi, & latas in Capellam Palatij Domini Vicecomitis supra dicti & loca in quibus idem Dominus Vicecomes esset interdicti sententias relaxandi, atque mandata ipsi Domino Vicecomiti pro ipso Domino Archiepiscopo & suo nomine injungendi, ac restitutiones & satisfactions ab eodem Domino Vicecomite recipiendi, & generaliter illa omnia faciendi quae idem Dominus Archiepiscopus facere deberet & posset, si personaliter praesens esset. Actum fuit hoc ante Palatium ejusdem Domini Archiepiscopi anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo primo, Non. Julij, in praesentia & testimonio Domini R. Dei gratia Biterrensis Episcopi, Domini P. eadem gratia Agathensis Episcopi, Domini B. Abbatis sancti Pauli, Guidonis Fulcodij, Fredoli Archidiaconi Agathensis, Stephani Johannis Sacristae Narbonensis, & mei Stephani de sancta Maria publici Biterris Notarij, qui mandato suprascripti Domini Archiepiscopi haec scripsi. Post haec autem ipsa eadem die, suprascripto Domino Abbate sancti Affrodisij Biterris in praesentia dicti Domini Vicecomitis constituto, idem Dominus Vicecomes Capellam sui Palacij restituit personaliter Bernardo de Riparia Rectori ejusdem, & idem Dominus Abbas sancti Affrodisij absolvit dictum Dominum Amalricum Vicecomitem Narbo-

henssem ab omnibus excommunicationum sententiis
 contra ipsum à Domino Narbonensi Archiepiscopo
 vel Officiali suo prolatis, recepto ab eo juramento
 de stando mandatis Ecclesiæ & ipsius Domini Ar-
 chiepiscopi, & fidejussoribus nihilominus de paren-
 do juri in foro judicio competenti ab ipso Domino
 Abbate receptis super iis pro quibus eundem Do-
 minum Vicecomitem satisfacere dicti Dominus Bi-
 terrensis & Guido Fulcodius præceperunt. Et fuerunt
 fidejussores pro ipso Raimundus de Durbanno & Ber-
 nardus de sancto Stephano Milites. Injunxit insuper
 dictus Dominus Abbas eidem Domino Vicecomiti,
 quòd mandata per suprascriptos Dominum Biterren-
 sem Episcopum & Guidonem Fulcodium promul-
 gata vel adhuc etiam promulganda fideliter adim-
 pleret & inviolabiliter observaret. Sciendum etiam
 quòd idem Dominus Vicecomes dictum Domi-
 num Abbatem sancti Affrodisij nomine dicti Domi-
 ni Archiepiscopi recipientem restituit verbo, & in
 signum restitutionis, quodam flabello eidem Domi-
 no Abbati ab ipso Domino Vicecomite tradito, de
 omnibus seu ad omnia ad quæ vel de quibus di-
 ctum Dominum Archiepiscopum restitui jusserant
 Dominus Biterrensis Episcopus & Guido Fulcodius
 suprascripti. Insuper dictus Dominus Abbas interdi-
 cti sententias per dictum Dominum Archiepiscopum
 latus in Capellam Palatij dicti Domini Vicecomitis
 Narbonensis & loca in quibus eundem Dominum
 Vicecomitem esse contingeret relaxavit. Acta sunt hæc
 Narbonæ in Palatio Domini Vicecomitis suprascripti,
 in præsentia dictorum Domini Episcopi Biterrensis
 & Guidonis Fulcodij, & testium aliorum, scilicet
 Fredoli de sancto Johanne Archidiaconi Agathensis,
 Stephani Johannini Sacristæ Narbonensis, Stephani
 de Conchis Canonici Narbonensis, Raimundi Ca-

pellerij Jurisperiti, Ermengaudi de Podio Jurisperiti, Guillermi de Boiano, Bernardi Trasvila, Guillermi Bartholomæi, Petri Boverij, Raimundi de Lacu, Stephani Magistri de Tholosa, Bertrandi de Capitolio, Bernardi Blancardi, Raimundi de Furno, & mei Stephani de sancta Maria publici Biterris Notarij, qui mandatus hæc scripsi.

Notum sit omnibus quòd cum nos R. Dei gratia Episcopus Biterris & Guido Fulcodius venissemus Narbonam, tractaturi de pace inter Patrem venerabilem Dominum G. Dei gratia Narbonensem Archiepiscopum & Ecclesiam sancti Pauli ex parte una, & virum nobilem Dominum Amalricum Vicecomitem Narbonensem ex altera, proposuit idem Dominus Archiepiscopus coram nobis quòd dictus Dominus Vicecomes contra mandata nuper à nobis prolata veniens, prohibet ejusdem Domini Archiepiscopi Notarium se in instrumentis quæ scribit publicum appellare, nihilominus interdicens recipi ut authentica instrumenta ab eo conscripta, in quibus publicum Domini Archiepiscopi Notarium se appellat. Inhibet etiam ne idem Notarius instrumenta diffinitionum, confessionum, vel alia testamentis vel nuptiis incidentia vel pendentia ex eisdem recipiat, sive scribat. Adjecit etiam idem Dominus Archiepiscopus quòd ipse Dominus Vicecomes nec ipsi Domino Archiepiscopo nec Clericis suis seu Ecclesiis restitutiones fecit ex integro ipsi Domino Vicecomiti à nobis injunctas; postulans super iis intentionem nostram plenius declarari, & eo districtu quo possumus, videlicet tam juramenti quàm pœnæ promissæ, dictum Dominum Vicecomitem ad eas implendas compelli. Nos igitur intellectum nostrum declarare volentes, dicimus intentionis nostræ fuisse, prout patet ex nostri tenore mandati,

mandati, quod dictus Dominus Vicecomes prohibere non debet quin Notarius ejusdem Domini Archiepiscopi in instrumentis quæ scribet, Notarium Domini Archiepiscopi se appellet. Quod sufficere credimus ad fidem instrumentorum plenissimam, etiamsi publicum se non nomet. Sicut nec ipsi Imperialis aulae Notarij publicos se appellant, sed Palatij sacri Notarios. Et in aliis regionibus, alij Regum, alij Comitum, vel procerum aliorum Notarios se subscribunt. Nec tamen dicto Domino Archiepiscopo jus adimimus, si de jure obtinere poterit quod suus Notarius publicum in suis subscriptionibus se appellet. Ad hoc tamen mandatum, quod dedimus, pronuntiamus & dicimus non extendi, cum nec etiam petitum fuerit coram nobis. Sanè declaramus dictum Notarium ab ipso Domino Vicecomite prohibendum non esse testamenta conficere. Quo nomine, juxta largam significationem vocabuli, omnes intelligimus ultimas voluntates; ad quarum robur si testator voluerit liberos suos, vel alios qui eidem succedere poterunt, juramento vel pacto astringere de ipsa ultima voluntate servanda, poterit idem Notarius hoc in serie scribere ultimæ voluntatis. Si verò recognitio debitorum aliquorum inciderit, vel ipsi testatori ab alio, vel ab ipso alij facienda extra seriem testamenti seu ultimæ voluntatis, de hujusmodi intentionis nostræ non fuit aliquid præcipere seu mandare. Verùm nuptialia instrumenta, de quibus in mandato nostro fecimus mentionem, ea intelligimus quæ de sponsalibus vel matrimonii cum dote vel sine dote conficiuntur. Si tamen, sicut sæpius evenit, post instrumentum nuptiale, in quo maritus confessus erit se dotem integram recepisse, fiat postea instrumentum, in quo ille qui dotem constituit, ad dotem solvendam se obli-

gat confessione à marito facta non obstante ; hoc instrumentum, cum verè & propriè sit dotale, nec causa dotis in aliquo sit mutata, intelligimus nomine nuptialis. Porrò si ille qui dotem constituit, penitus remanet liberatus, & dat expromissores seu debitores, qui se pro dote obligant, & soli pro ea tenentur; instrumentum de hoc confectum nec nuptiale dicimus, nec dotale. Si verò alter nubentium patri vel matri vel propinquis facit de bonis eorum remissionem vel finem, istud similiter non intelligimus nomine nuptialis. Salvo igitur jure partis utriusque in petitorio, mandata nostra, pro ut dictum est, declaramus. Ceterum ut secundum nostri tenorem mandati restitutio compleatur injuncta, dicto Domino Vicecomiti eo districtu quo possumus precipimus & mandamus quòd infra festum proximum sanctorum omnium satisfiat Domino Archiepiscopo & Capitulo Narbonensi & Rectori Capellæ Palatij & Abbati & Capitulo sancti Pauli Narbonensis & aliis personis in omnibus restitutionibus de quibus adhuc non satisfecit, quas fieri nuper mandavimus ab eodem, prout in instrumento inde confecto plenius continentur. Acta fuerunt hæc publicè apud Narbonam in domo quondam Johannis Bistanni anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo primo, Rege Lodoyco regnante, XII. Kal. Octobris, in præsentia suprascriptorum Domini G. Dei gratia Archiepiscopi Narbonensis, & Domini Amalrici Vicecomitis Narbonensis; præsentibus etiam testibus infra scriptis, videlicet Domino L. Dei gratia Episcopo Agathensi, Fredolo Archidiacono Agathensi, Deodato de Bociacis, Poncio de sancto Justo & Petro de sancto Justo Canonicis Biterrensibus, Raimundo Gaufrido & Magistro Bernardo Belino Canonicis Agathensibus, Guillermo

Duranto Canonico Magalonensi, Magistro Petro de Furno Rectore Ecclesie de Poieto, Petro de sancto Justo scutifero, Bertrando de Lautrico, Raimundo Bernardo, Raimundo de Villaroia, Amelio de Casulis, Ermengaudo de Podio, Bernardo Trastvila, Petro Ravanno, Bernardo de sancto Stephano, Hugone de Planis, Guillermo Petro de Narbona, Petro Boverio, Petro Raimundo Bedocio, & me Stephano de sancta Maria publico Biterris Notario, qui mandato prædictorum Domini Episcopi Biterrensis & Guidonis Fulcodij hæc scripsi.

BLANCHA Dei gratia Francie Regina universis præsentibus litteris inspecturis salutem. Notum facimus quod nos litteras venerabilis Patris G. Archiepiscopi Narbonensis & dilecti nostri A. Vicecomitis Narbonensis vidimus in hæc verba: Notum sit omnibus quod cum nos G. Archiepiscopus Narbonensis in virum nobilem Amalricum Vicecomitem Narbonensem diversis ex causis excommunicationum sententias &c. FERIA V. post *Esto mihi.*] *Extant supra pag. 125. Sequitur in literis Regine.* Quia vero hæc in nostra præsentia concessa & acta fuerunt, nos ad petitionem prædictorum Archiepiscopi & Amalrici in hujus rei testimonium præsentibus litteris nostrum fecimus apponi sigillum. Actum Parisiis anno Domini MCC. quinquagesimo, mense Marcio.

